

UN ESPAI OBERT A LES RELACIONS INTERNACIONALS

Esther Barbé

Catedràtica de Relacions Internacionals, UAB-IBEI

No recordo el moment precís en què vaig conèixer el Pep, però sí quan vaig entrar en contacte amb el seu món, un món al qual he estat vinculada en etapes molt diverses de la meva formació. Als anys setanta, com a jove estudiant de Periodisme interessada pel Tercer Món, vaig acostar-me als cursets sobre l'Àfrica que començaven al carrer Roger de Llúria. Allà es va iniciar el meu contacte amb el món que el Pep començava a construir. La meva vida universitària va prendre un camí inesperat i, a començaments dels anys vuitanta, després d'acabar la meva formació en Relacions Internacionals a París, era jo la que impartia cursets al carrer Llúria: sobre seguretat, sobre política exterior d'Estats Units. I és clar, aquell centre de documentació, el CIDOB, i el Pep van passar a ser per a mi un referent, un punt de trobada a Barcelona de tots aquells que d'una manera o altra teníem inquietuds similars. L'any 1982 recordo haver passat moltes hores a aquell magnífic pis del carrer Roger de Llúria programant un viatge a Mali i Guinea-Conakry amb un grup d'estudiants i professors d'història d'Àfrica. L'any 1983 vaig publicar, en el número 1 de *Revista CIDOB d'Afers Internacionals*, un article sobre «la crisi dels míssils de Cuba vint anys després». Vaig participar en el naixement d'aquella revista, que va ser un instrument molt important en una època en què el nostre món acadèmic era molt més artesanal i molt més pròxim a les inquietuds socials.

La posada en marxa del Màster d'Estudis Internacionals del CIDOB, que va començar l'any 1987, va ser una aposta arriscada (així ho pensava i així ho vaig comentar amb el Pep), però ell tenia raó, va ser tot un èxit. De fet, part dels meus companys, professors de Relacions Internacionals avui dia, varen sortir de les primeres promocions d'aquell Màster. Va ser, sobretot, una manera de fer confluïr a col·legues de diverses universitats (tasca no sempre senzilla) i d'ocupar un espai de formació on les universitats encara no hi havien donat el pas. Va ser una època especialment intensa: Espanya acabava d'entrar a la Comunitat Europea, va caure el Mur de Berlín, el CIDOB s'havia traslladat al carrer Elisabets i el canvi d'edifici era la dimensió simbòlica d'un

CIDOB que agafava volada. L'aparició de l'*Anuari Internacional CIDOB* l'any 1989 va ser una bona mostra d'aquesta nova volada. Un cop més, vaig tenir ocasió de publicar en el seu número 1. La meua relació amb *Revista CIDOB d'Afers Internacionals* i l'*Anuari* va ser important en els anys següents. Com a membre dels Consells Assessors, vaig viure hores molt agradables; sobretot discutint amb els col·legues del Consell de l'*Anuari* el contingut i els possibles autors de l'any següent. Unes discussions que fèiem a la terrassa i sempre ben cuidats pels detalls de la Cesca, que ens alimentava molt bé.

En molts sentits, el CIDOB creat pel Pep ha estat una part important de la meua vida, com a docent i com a investigadora, tant en termes de publicacions com en termes d'aprenentatge, gràcies a l'espai obert de debat en què es va convertir el centre des dels anys noranta. El CIDOB semblava impossible sense el Pep, però la veritat és que la construcció era molt sòlida i encara es va reforçar més amb l'entrada de professionals d'una nova generació, començant pel nou director, que aprecio especialment per la seua vàlua professional i personal. Barcelona és petita i he tingut la sort de conèixer a molts d'ells com a professora. Han fet del CIDOB un *think tank* de referència en el camp de la recerca.

Gràcies, Pep, per haver construït aquest espai de formació, socialització i sensibilització política que és el CIDOB.

Presentació de l'*Anuario Internacional CIDOB*, 1989: Josep M. Socias Humbert, Francisco Fernández Ordóñez i Josep Ribera